

4. HRVATSKA KONFERENCIJA O SUPERVIZIJI »SUPERVIZIJA ZA SUVREMENE PRAKSE«

Opatija, 14. do 16. ožujka 2018.

U Opatiji se od 14. do 16. ožujka 2018. održala 4. hrvatska konferencija o superviziji »Supervizija za suvremene prakse«. Ciljevi konferencije su bili: (1) analizirati postignuća i izazove u provođenju supervizije i razvoju obrazovanja za superviziju u Hrvatskoj; (2) razmijeniti iskustava o superviziji među supervizorima te između supervizora i supervizanata, rukovoditelja u socijalnoj skrbi, obrazovanju, ustanovama i udrugama civilnog društva koji neposredno rade s korisnicima; (3) pružiti najnovije spoznaje o vještinama, metodama rada, teorijskim modelima djelovanja, etičkim dilemama u superviziji.

Ovom konferencijom, na kojoj se okupilo nešto više od 280 sudionika, nastavlja se kontinuitet okupljanja supervizora, supervizanata i svih onih koji su zainteresirani za superviziju koji je započeo 2004. na regionalnoj konferenciji »Izazovi supervizije u jugoistočnoj Europi«. U međuvremenu su se održale tri nacionalne konferencije o superviziji i to 2009., 2008. i 2012. godine. Što je novo u Hrvatskoj u odnosu na prethodne konferencije? Kao što se može vidjeti u Knjizi sažetaka izlaganja pojavljuju se nove teme koje su odraz promjena konteksta u kojem se odvija supervizija u

nas, poput multikulturalnosti u superviziji. Također se predstavljaju novi modeli supervizije u sustavu socijalne skrbi kao što je metoda supervizija slučajeva zaštite dobrobiti djece. Supervizija se širi i na nove skupine pomagača kao što su pomagači/asistenti u nastavi. Počela se provoditi u pravosudnom sustavu. Sve su zastupljenije teme koje se odnose na superviziju u zdravstvu. Rad konferencije odvijao se kroz 5 plenarnih predavanja, 26 usmenih izlaganja, 8 radionica i 4 okrugla stola. Plenarna izlaganja prikazala su sadašnji trenutak konceptualizacije i izazova daljnjeg razvoja supervizije u nacionalnom i europskom kontekstu. Prva dva plenarna izlaganja bila su više usmjerena na položaj supervizije u suvremenom društvu. Konferenciju je otvorila Marina Ajduković koja je u izlaganju »Supervizija za suvremene prakse ili supervizija suvremenosti« problematizirala može li način i modeli vođenja supervizije ostati nepromijenjeni u svijetu koji se mijenja te kako supervizori i supervizija mogu olakšati snalaženje stručnjaka u profesionalnom svijetu koji se mijenja. Liljana Igrić u izlaganju »Pomoćnici u nastavi i supervizija u izazovima inkluzivnog obrazovanja« pokazala je značaj supervizije za pomoćnike u nastavi kao doprinos kvaliteti inkluzivnog obrazovanja. Nakon toga slijedila su plenarna predavanja koja su u fokusu imala vještine supervizijskog rada. Posebnu pozornost supervizora privuklo je plenarno predavanje, i uz njega vezna radionica, Jasenke Pregrad »Čari i zamke kreativnih tehnika u superviziji« koje je priređeno temeljem njezinog dugogodišnjeg sudjelovanja u edukaciji i superviziji supervizije budućih supervizora. Kao što navodi, *»čari ishode iz osvještavanja što daje veću slobodu izbora, iz detektivski uzbuđljivog istraživanja i otkrivanja, iz neizvjesnosti...«, a »zamke ishode iz pogrešaka u primjeni i 'zloupotreba' u svrhe kojima ne bi trebale služiti«*. Naglasila je zbog čega i kako se ove iznimno značajne tehnike trebaju i mogu vrlo pažljivo i vješto koristiti u supervizijskom radu. Dva plenarna izlaganja održali su međunarodni gosti. Eva Flicker i Wolfgang Knopf (Austrija) pripremili su vrlo zanimljivo interaktivno predavanje »Reflektiranje o organizaciji za supervizore i *coacheve*: Socijalni sustav – organizacijska kultura – vodstvo – rod« u kojem su predstavili četiri ključna teorijska i sociološka pristupa organizacijama i dali primjere ovih perspektiva od značaja za rad konzultanata, *coacheva* i supervizora. Tatjana Rožič (Slovenija) je u izlaganju »Relacijska, emocijama usmjerena supervizija« prikazala osnovna ishodišta relacijske supervizije te značaj emocijama usmjerene supervizije kao one koja omogućava regulaciju emocija, stvaranje emocionalne sigurnosti, postepeno razumijevanje i prihvaćanje događaja te planiranje novih koraka u daljnjem radu. I nakon ovih plenarnih izlaganja slijedile su iznimno zanimljive radionice u kojima su polaznici mogli produbiti ključne naglaske ovih plenarnih predavanja. S obzirom da u ovom prikazu nije moguće opisati svih 26 usmenih izlaganja i sve radionice koje su dobro pokazale razvoj supervizije u Hrvatskoj i u nama susjednim zemljama, kratko ću se osvrnuti na okrugle stolove koji bi trebali imati akcijski učinak, odnosno učinak po-

ticanja promjene u statusu supervizije u različitim područjima nakon konferencije. Ljiljana Igrić, Mirela Skelac, Sabina Marunčić i Robert Cimperman organizirali su okrugli stol »Supervizija u razvoju podrške inkluzivnom obrazovanju« čiji je cilj bio promicati doprinos supervizije u uvođenju nekih novih oblika potpore inkluziji, a koji su već zacrtani strateškim dokumentima i propisima, kao što su mobilni stručni timovi, centri potpore, pomoćnici u nastavi ili stručni komunikacijski posrednici. Kao što sam naslov govori, i okrugli stol »Uloga supervizije u osiguravanju kvalitete rada u sustavu obrazovanja« koji su organizirali Mirjana Kazija, Mirela Skelac, Jasenka Pregrad, Tijana Vidović i Zdravko Bokulić bio je usmjeren na jačanje uloge supervizije u obrazovnom sustavu. Polazeći od ishoda ovog okruglog stola, vrlo brzo možemo očekivati tematsku konferenciju koju će organizirati specifično o superviziji u sustavu obrazovanja. Iako s relativno malo sudionika, okrugli stol koji su organizirale Kristina Urbanc, Petra Videmšek i Tatjana Vlašić na temu »Doprinos supervizije u razvoju profesionalnih kompetencija studenata socijalnog rada« već je u Opatiji pokrenuo ujednačavanje standarda provođenja supervizije za buduće socijalne radnike u preddiplomskoj i diplomskoj nastavi socijalnog rada te suradnju regionalnih studija socijalnog rada kroz dogovorene/planirane buduće razmjene iskustava, istraživanja i učenja o superviziji studenata.

Očekivano, s obzirom da je najveći broj sudionika konferencije bio iz sustava socijalne skrbi, najveću pozornost privukao je okrugli stol »Supervizija u sustavu socijalne skrbi« koji su organizirali Antun Ilijaš, Tatjana Katkić Stanić, Štefica Karačić, Kristina Urbanc i Tončica Božić. Svrha ovog okruglog stola bilo je promišljanje o dosadašnjim iskustvima, oblicima, uvjetima i izazovima vezanim uz pokušaje sustavnog uvođenja supervizije u sustav socijalne skrbi iz perspektive Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku, Hrvatske komore socijalnih radnika, Hrvatske udruge socijalnih radnika, CZSS-a i Studijskog centra socijalnog rada te izrada smjernica za njihovo unaprjeđenje kako bi supervizija bila dostupna na predvidiv i standardiziran način svim onim stručnjacima sustava socijalne skrbi koji ovakav način profesionalne podrške i razvoja profesionalnih kompetencija smatraju učinkovitim. Diskusija je bila vrlo živa, a zaključci okruglog stola vrlo konkretni i usmjereni na suradnju ključnih dionika u smjeru bolje dostupnosti i kvalitete supervizije u sustavu socijalne skrbi.

Tijekom konferencije svečano je obilježeno 20. godina od osnutka Hrvatskog društva za superviziju i organizacijski razvoj (HDSOR). Tom događaju posvećen je poseban tematski blok konferencije koji je omogućio svim sudionicima da bolje upoznaju prošlost, sadašnjost i budućnost HDSOR-a, te njegovu povezanost s europskim kontekstom. U vrlo nadahnutom i slikovitom izlaganju Zdravko Bokulić, prvi predsjednik HDSOR-a, vratio nas je u prošlost i prikazao razdoblje od 1998. do 2004. godine, od osnutka Hrvatskog društva za superviziju i organizacijski razvoj do

ulaska u punopravno članstvo ANSE (eng. *Association of National Organization for Supervision in Europe*/ Europsko udruženje nacionalnih organizacija za superviziju). Sadašnji predsjednik HDSOR-a, Zvonko Kovačić, prikazao je aktualna postignuća i planove za daljnji razvoj HDSOR-a. Na to se izvrsno nadovezalo izlaganje Maje Laklije i Gordane Daniel o strategiji HDSOR-a za razdoblje od 2018. do 2022. u čijoj izradi su aktivno sudjelovali članovi HDSOR-a.

Europski kontekst djelovanja HDSOR-a opisao je Sijtze de Roos, predsjednik ANSE u izlaganju »Prelazak granice: Preduvjet za kvalitetu supervizije«. S obzirom na širi društveni i politički značaj ovog izlaganja za daljnji razvoj supervizije detaljnije ću ga opisati. De Roos je započeo izlaganje s kratkim osvrtom na trendove u Europi u kojoj se trenutno prevelik broj građana sa strahom povlači iza svojih nacionalnih granica. No, naglašava da su ove granice istovremeno i porozne te da globalizacija i europska suradnja neće prestati. Dalje navodi da upravo zbog toga politika ANSE ustraje na pozicioniranju supervizije i *coachinga* kao profesija prepoznatih na europskoj razini što uključuje nadnacionalni razvoj kvalitete. Naglašava da bi se supervizori trebali u europskom prostoru slobodno i bez prepreka kretati, učiti i surađivati te da u tom cilju ANSE sustavno radi na uzajamnom prepoznavanju registriranih članova i programa izobrazbe te na slobodnom prekograničnom pristupu prilikama za učenje i rad. Na kraju navodi da na taj način ANSE zajednica može podizati kvalitetu, znatno napredovati, pa čak i promicati mirnu suradnju među brojnim narodima Europe. Kao što možemo vidjeti iz naglasaka izlaganja, boravak Sijtzea de Roos dao je poseban značaj obilježavanju 20 godina djelovanja HDSOR-a, ali i cijeloj konferenciji. Svečano obilježavanje 20. godina HDSOR-a završeno je dodjelom nagrada »Vrijeme supervizije« za poseban doprinos razvoju HDSOR-a i supervizije u Hrvatskoj koji su dobili Zdravko Bokulić, Ljiljana Igrić, Zdenka Pantic, Mirjana Šimonović-Škunca, Jasenka Pregrad i Marina Ajduković.

Za vrijeme konferencije promovirana je knjiga »Supervizija i *coaching* u Europi: Koncepti kompetencije«. Ona je zajednički izdavački projekt Studijskog centra socijalnog rada Pravnog fakulteta u Zagrebu i Hrvatskog društva za superviziju i organizacijski razvoj. Ova publikacija omogućit će profesionalnoj javnosti u Hrvatskoj i susjednim zemljama uvid u ishode projekta »ECVision. Europski sustav za uspoređivanje i vrednovanje supervizijskih kompetencija« (eng. *ECVision. A European System of Comparability and Validation of Supervisory Competences*) koji se odvijao od 2012. do 2015. godine, a u kojem je među sedam zemalja EU-a sudjelovala i Hrvatska.

Na kraju želim istaknuti da je konferencija sačuvala međunarodni karakter, tako da su u radu sudjelovali predavači i sudionici iz Austrije, Makedonije, Nizozemske, Slovenije i Srbije. To je omogućilo vrijednu razmjene iskustava izvan nacionalnih granica i uzajamnog obogaćivanja svih onih koje zanima ili se aktivno bave supervizijom.

Priredila: Marina Ajduković